

Museovirasto

Mikä on museo?

Pirjo Hamari, Museovirasto

Naismuseoseminaari 24.4.2026

Museo muistin paikkana

Yhteisen muistin säilyttäjä

- Museot tallentavat ja säilyttävät esineitä, tietoa ja tarinoita eri aikakausilta, jotka kuvaavat ihmisten elämää.

Arjen esineiden merkityksellisyys

- Arkiset esineet, joilla on merkitystä yksilöille ja yhteisöille, auttavat ymmärtämään elämää nyt ja menneisyydessä.

Historiallisen yhteyden luominen

- Museo auttaa nykyihmisiä hahmottamaan paikkansa historian jatkumossa ja pohtimaan menneiden valintojen vaikutuksia.

Museo ja nykyhetki

Nykyhetken dokumentointi

Museot tallentavat ja tulkitsevat tämän päivän ilmiöitä tuleville sukupolville monipuolisesti ja kriittisesti.

Historia jatkuvana prosessina

Museot auttavat ymmärtämään historian jatkuvaa rakentumista, ei vain menneisyyden kertomusta.

Yhteiskunnallinen osallistuminen

Museot toimivat yhteiskunnallisina peleinä, jotka edistävät keskustelua ja arvojen tarkastelua.

Museo oppimisen ympäristönä

Elämyksellinen oppiminen

Museo tarjoaa oppimiskokemuksia, jotka perustuvat havainnointiin, kuunteluun ja osallistumiseen.

Monipuoliset oppimismenetelmät

Oppiminen tapahtuu monimuotoisesti, muun muassa esineiden katselun ja kokeilun, tarinoiden lukemisen ja kuuntelun kautta.

Itseohjautuva oppiminen

Museo rohkaisee kysymään, ihmettelemään ja oppimaan vapaaehtoisesti eri näkökulmista.

Sivistyksellinen resurssi

Museo tukee elinikäistä oppimista ja toimii luotettavana yhteiskunnan tietolähteenä.

Museo yhteiskunnallisena toimijana

Museot aktiivisina toimijoina

Museot eivät pelkästään tallenna ja esittele tietoa, vaan osallistuvat aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Vaietut ja vähemmistöjen tarinat

Museot nostavat esiin vaiettuja ja vähemmän tunnettuja tarinoita, kuten vähemmistöjen historiaa ja menneisyyden vaikeita tapahtumia.

Turvallinen keskusteluympäristö

Museot tarjoavat turvallisen tilan rakentavalle keskustelulle vaikeista aiheista, tukien demokratiaa ja kriittistä ajattelua.

Museo elämyksenä ja kohtaamispaikkana

Elämykselliset näyttelyt

Näyttelyt ovat visuaalisesti vaikuttavia ja osallistavia, herättäen katsojissa tunteita ja elämyksiä.

Tapahtumat ja työpajat

Museot järjestävät tapahtumia ja työpajoja, jotka kokoavat ihmiset yhteen oppimaan ja jakamaan kokemuksia.

Yhteisöllinen kohtaamispaikka

Museo toimii kohtaamispaikkana, jossa eri taustoista tulevat ihmiset voivat jakaa näkemyksiään ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Museot tulevaisuudessa

Museon kasvava merkitys

Museot tarjoavat paikkoja rauhalliselle ja luotettavalle tiedon tarkastelulle nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Muutoksen jäsentäminen

Museot auttavat ymmärtämään pitkän aikavälin kehityskulkuja ja tukevat kriittistä ajattelua.

Aktiivinen yhteiskunnan toimija

Tulevaisuuden museot rakentavat yhteistä ymmärrystä ja auttavat yhteiskuntaa sopeutumaan muutoksiin.

Museolain vaikuttavuustavoitteet

Ylläpitää ja vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen ymmärrystä ja osallisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä

Edistää kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen säilymistä tuleville sukupolville

Edistää yhteisöllisyyttä, jatkuvuutta ja kulttuurista moninaisuutta

Edistää sivistystä, hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja demokratiaa

ICOM uusi museomääritelmä

”Museo on yleishyödyllinen, pysyvä ja yhteiskuntaa palveleva instituutio. Se **tutkii, kerää, säilyttää, tulkitsee ja asettaa näytteille** aineellista ja aineetonta perintöä. Museot ovat **yleisölle avoimia, saavutettavia ja inklusiivisia**. Museot edistävät monimuotoisuutta ja kestäväää kehitystä. Ne toimivat ja viestivät eettisesti ja ammattimaisesti, yhdessä yhteisöjensä kanssa. Museot tarjoavat monipuolisia **oppimisen, ilon, pohdinnan ja tiedon jakamisen kokemuksia.**”

- [Museum Definition - International Council of Museums - International Council of Museums \(icom.museum\)](#) (Elokuu 2022)
- [ICOMin uusi museomääritelmä käännetty suomeksi - ICOM Finland](#) (Elokuu 2023)

Museovirasto

THOUSANDS OF MUSEUMS,
OVER A HUNDRED COUNTRIES,

A UNITED DEFINITION

ICOM's participatory process to develop its new museum definition has encouraged and enabled professionals from different backgrounds, cultural origins, practices and generations to take part.

126 ICOM COMMITTEES
from around the world have participated in developing a new museum definition. (Total participation rate 70.7%)

Direct consultation
The definition proposal was elaborated based on the data received from committees during four rounds of direct consultation over a period of 18 months and is a reflection of their tireless commitment.

TRANSPARENCY
ICOM Define has been committed to transparency throughout the entire process, continuously informing on the ICOM website, as well as other channels.

NEW DEFINITION, NEW CONCEPTS
We are now arriving at the final step to vote for the proposed **new definition** in Prague, a mix of enduring and new terms. Below are highlighted the **new concepts** that the majority of members chose.

“
A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, **collects**, conserves, **interprets** and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, **accessible and inclusive**, museums foster **diversity and sustainability**. They operate and communicate **ethically, professionally** and with the **participation of communities**, offering **varied experiences** for education, enjoyment, reflection and knowledge sharing.”

WHAT'S NEXT? FINAL STEP!
Your committee's chance to vote for a new museum definition at the Extraordinary General Assembly in Prague.

24 AUGUST 2022

vote

Museolain mukainen ammatillinen museotoiminta

1. Ylläpitäjänä kunta, yhteisö tai säätiö

2. Taloudelliset edellytykset

7. Säännöllinen avoinnapito

8. Tarkoituksenmukaiset tilat

3. Voittoa tavoittelematon

4. Toimintaa ohjaavat säännöt

9. Päätoiminen, soveltuva johtaja

10. Kaksi päätoimista museoammattillista työntekijää

5. Kokoelma ja kokoelmaohjelma

6. Kokoelman turvaaminen

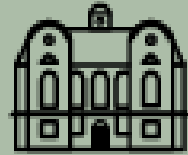

11. Riittävä määrä muuta henkilöstöä

12. Monivuotinen toimintasuunnitelma

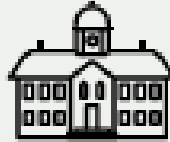
153

ammatillisesti
hoidettua
museota

124

valtionosuuden
piirissä olevaa
museota

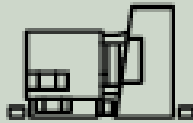

32* alueellista vastuumuseota, joista

- 22 museolla museotoiminnan edistämistehtävä
- 22 museolla kulttuuriympäristätehtävä
- 17 museolla alueellinen taidemuseotehtävä

17* valtakunnallista vastuumuseota

76 muuta, valtionosuuden piirissä olevaa museota

29

valtionosuuden
ulkopuolella olevaa
ammatillista
museota

8 valtion ja yliopiston museota

- 3 valtakunnallista museota
- 2 muita valtion museoita
- 3 yliopiston museota

21 muuta museota (kunnalliset ja yksityiset
museot valtionosuuden ulkopuolella)

* Suomenaismuseo Sida-tiimi sekä alueellisesti ja valtakunnallisesti vastuumuseona

Museoiden
ylläpitäjät
2024

Kunnat

78

52

Säätiöt

Yhdistykset

11

8

Valtio ja
yliopistot (sis.
Kansallisgalleria)

Yritykset

3

1

Muut

Museovirasto

Kertauksena

- Museo muistin paikkana
- Museo ja nykyhetki
- Museo oppimisen ympäristönä
- Museo yhteiskunnallisena toimijana
- Museo elämyksenä ja kohtaamispaikkana

**Vastaavatko
museotoiminnan
tavoitteet omia
tavoitteitanne?**

Museovirasto

